

AMSTERDAM WESTERKERK

restauratie rijksmonument

archivolt
architecten

fotograaf Leontine van Geffen

De Westerkerk dateert uit 1620-1631 en is gebouwd naar ontwerp van stadsbouwmeester Hendrick de Keyser. Met zijn karakteristieke toren is het één van de eerste, grootste en bekendste protestantse kerken van Amsterdam.

Het rijksmonument toonde vorstschade aan het metselwerk en aan de binnenzijde schade aan het stucwerk. Vanuit monumentenzorg werd gevraagd om een gedegen onderbouwing voor het noodzakelijke grootschalig onderhoud.

Door bestudering van de al gemaakte rapportages werd gekozen om samen met T.N.O. een aantal aanvullende onderzoeken uit te voeren. De gehydrofobeerde gevel samen met de cementgebonden raaplaag zorgde ervoor dat ingetreden vocht niet meer naar buiten kon treden. Hierdoor leidde vorst en aanwezige zouten tot zichtbare schade. Naast het herstel van de gebruikelijke bouwkundige gebreken werd het gedeeltelijk weer ademend maken van de gevel uitgangspunt van de restauratie.

Eind 2013 is gestart met het grootschalig onderhoud van het exterieur aan de noord- en oostzijde van de kerk. Naast voegwerkherstel en inboeten van stenen is het natuursteen waar nodig hersteld en zijn de bouwkundige aansluitingen vernieuwd en aangepast. De nieuwe stenen zijn speciaal op ambachtelijke wijze gemaakt en passen qua kleurmelange,

formaat, eigenschappen en structuur bij het oude metselwerk. Eind 2014 is aangevangen met de laatste fase van het exterieur.

De kleurstelling van natuursteen ornamenten werd in nauw overleg met Bureau Monumenten en Archeologie van Amsterdam en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed bepaald. Middels het uitvoeren van kleurhistorisch onderzoek door ons bureau en het opzetten van meerdere kleurmonsters is uiteindelijk gekeken naar het herstel van het beeldenssemble van de kerk en de onbeschilderde toren.

Mede door het ontbreken van historische onderbouwing voor geschilderd natuursteen is gekozen voor een speciaal voor de kerk gemengde kleur met een grijze ondertoon die zorgt voor een mooi en rustig samenspel met de toren.

In het interieur speelde inwatering, de opbouw en de aanwezigheid van zouten in de stuclaag een rol in het ontstaan van schade. Door het aanpassen van detaillering aan de buitenzijde wordt inwatering voorkomen. Het hoge percentage aanwezige zouten is echter een bron van zorg. Begin 2015 zijn vijf verschillende stucproeven opgezet, die langdurig gemonitord zullen worden, om te komen tot een oplossing passend bij de monumentale waarde van de kerk en de onderliggende problematiek.

oostgevel ↗

leeuwenkop →

↑ interieur met zicht op de gaanderij

← brandend 'braambos'

Colofon

Restauratie Westerkerk te Amsterdam

Opdrachtgever College van kerkrentmeesters van de Westerkerk
Opdracht integrale advisering grootschalig onderhoud interieur en exterieur
Planvoorbereiding 2012
Planuitvoering 2013-2020 gefaseerd
Restauratieadviseur en eindverantwoordelijke Ramon Pater
Restauratieadviseur en bouwhistorie Petra van Diemen
Medewerkers Rene Westhoff, Tim Boer
Adviseurs ontwerpteam ABOT BV, T.N.O., Philips Lighting, Rolight, Karin van der Lem
Hoofdaannemer Koninklijke Woudenberg